Dinsdag 25 Juni 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4843

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.
Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog. Telef. 1558; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres: Consciëntiesteeg 27.
Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Zuid-Tirol blijft bij Italie, beslist Parijs.

Oppositie tegen internationalisatie van Triëst.

Veiligheidsraad beslist tegen verbreking der betrekkingen met Franco.

OOSTENRIJKS EIS VERWORPEN.

Geen overeenstemming t.a.v. Triëst.

De Russische oppositie tegen de internationalisatie van Triëst bleek toen de Raad der Ministers van Buitenlandse Zaken de voltooiing naderde van het werk aan de andere phasen van het Italiaans verdrag. Een bericht uit Moskou in het Parijse communistische blad „l'Humanité" zeide, dat de Parijse correspondent van Tass het voorstel critiseerde, dat Bidault op de vergadering van Vrijdag zou hebben gedaan. Het bericht zeide, dat het toewijzen van Triëst aan de Verenigde Naties, gelijk Bidault had voorgesteld, nooit de Joegoslavische nationale aspiraties zou kunnen bevredigen.

Volgens de berichten, die nooit officieel bevestigd werden, zou het plan van Bidault zijn om Triëst gedurende tien jaar onder bestuur van de Verenigde Naties te plaatsen, waarna een plebisciet gehouden zou worden om over de uiteindelijke souvereiniteit te beslissen. De Raad verwierp op Maandag de Oostenrijkse eisen voor een deel van Zuid-Tirol en vatte de Italiaans-Franse quaestie op, volgens mededeling van Noordamerikaanse woordvoerders. De Raad was van oordeel, dat de Oostenrijkse eisen voor naasting van het gebied van de Alto Adige geen „kleine grenswijziging" betreft en dat de eis daarom niet door de Raad kon worden ingewilligd.

Op de bijeenkomst van de Raad te Londen in September van het vorig jaar wees men reeds een verzoek van Oostenrijk voor een grote grenswijziging af en besloot men alleen eisen om kleine wijzigingen in overweging te zullen nemen. Een Noordamerikaanse zegsman zeide, dat de Raad de bepaling invoegde, dat zowel Oostenrijk als Italië regelingen moeten treffen om de spoorlijn door dit gebied, welke Noord- en Oost-Tirol verbindt, zo voordelig mogelijk te gebruiken. Bevin had er al op gewezen dat de twee landen een soortgelijke overeenkomst hadden in de verdragen van 1919.

Bij de bespreking van de Franse eisen ten aanzien van de Tenda- en Briga-gebieden in het Noord-Westen van Italië kon men niet tot een overeenkomst komen, hoewel Byrnes erop aandrong om spoedig een beslissing te nemen (Parijs, (AP) 24.6).

DE SPAANSE QUAESTIE IN DE VEILIGHEIDSRAAD.

De Veiligheidsraad der Verenigde Naties heeft met 7 tegen 4 het Poolse voorstel verworpen om ogenblikkelijk de betrekkingen met Franco-Spanje volledig te verbreken. Slechts Polen, Rusland, Franco en Mexico steunden de resolutie.

Herbert Evatt van Australië, die voorzitter was van het subcomité dat een onderzoek instelde inzake Spanje, verklaarde tegen de resolutie te zijn omdat het subcomité bevonden heeft dat er „internationale wrijving" bestaat instede van een „bedreiging voor de vrede" gelijk Polen beweerde. Hij zeide, dat Australië zo ver wil gaan als de feiten rechtvaardigen, doch niet verder. Alexandre Parodi van Frankrijk stemde in met de Poolse resolutie en bleef bij het standpunt dat Frankrijk innam toen Polen de quaestie het eerst opwierp. Gromyko, die de vorige week zijn veto toepaste bij het compromis-voorstel van Evatt zeide ook Lange's voorstel te steunen. Hij vond het voorstel „volkomen juist". Castillo Najera van Mexico zeide ook het voorstel van Lange te steunen.

Nadat de motie van Lange voor een onmiddellijke verbreking der betrekkingen met Franco verworpen was, stelde hij direct een resolutie voor om de zaak „voortdurend" op de agenda te houden. Hierdoor zou elk lid van de Raad het recht hebben het geval te allen tijde aan te roeren. Anders zou het automatisch weer ter sprake komen op 1 September (New York, (AP) 24.6).

BEKENDMAKING VAN BYRNES.

Byrnes maakte bekend, dat de Noordamerikaanse militaire bestuurders instructies hebben ontvangen om alle goederen en eigendommen, die wederrechtelijk door de Duitse troepen uit Hongarije, Italië en Oostenrijk werden weggevoerd, terug te geven. Men zal echter geen schatting maken van de totale waarde der goederen, hoewel bekend is dat op zijn minst 20 millioen dollar aan goud van Hongarije werd afgenomen. Byrnes deed deze verklaring op de vooravond van de bespreking van het verdrag met Hongarije door de Ministers. Toen dit verdrag op de bijeenkomst van April en Mei besproken werd, oefende Molotov critiek op de Noordamerikaanse politiek ten aanzien van de Hongaarse herstelbetalingen, terwijl men Hongaarse bezittingen vasthoudt (Parijs, (AP) 24.6).

NOEL BAKER IS BEZORGD.

De Britse Minister van Staat Noel Baker gaf in het Lagerhuis uiting aan zijn ernstige bezorgdheid over het uitstel van de verkiezingen in Polen. Hij zeide: „Er zijn tekenen dat dit uitstel wordt gebruikt om een der voornaamste partijen die door de Poolse wet erkend wordt te ondermijnen. Ik hoop, dat wij nog mogen aannemen dat de voorlopige Poolse regering voort zal gaan met de verkiezingen en bevrediging zal geven aan alle betrokkenen" (Londen, (AP) 24.6).

NOEL BAKER OVER SPANJE.

De Britse Minister van Staat Noel Baker maakte in het Lagerhuis bekend, dat Groot Brittannië van plan is formele onderhandelingen te voeren met Franco over de aanwijzing en beheersing der Duitse credieten in Spanje. Hij zeide, dat de Verenigde Staten hun instemming hiermede hebben te kennen gegeven (Londen, (AP) 24.6).

MILAN GROL GETUIGT.

door George Palmer.

De vervolging in het proces tegen Mihailovitsj heeft Milan Grol, de 70-jarigen oud-Minister in de Joegoslavische regering te Londen als getuige opgeroepen na de getuigenis te hebben gekregen van drie veroordeelde oorlogs-misdadigers en twee Joegoslaven die beweerden dat de Tsjetniks onder Mihailovitsj wreedheden pleegden in de gevechten tegen de Partijgenoten.

Grol, die Vice-Premier was in de regering van Tito en Subasic, getuigde, dat de Londense regering in 1941 inlichtingen ontving, dat de Partijgenoten zowel als de Tjetniks actief waren in Joegoslavië. Toen hem gevraagd werd of hij zich kon herinneren wanneer de Londense regering telegrammen begon te ontvangen van de organisatie van Mihailovitsj, antwoordde Grol: „De regering mocht geen rechtstreeks contact hebben met Mihailovitsj. Een en ander moest via de Britten gaan."

De vervolging wilde Grol doen vertellen aan de rechtbank wie Koning Petars redevoeringen voor hem schreef en Grol antwoordde: „De redevoeringen van den koning werden niet door de regering behandeld. Toen hij naar Londen kwam verbond hij zich met lieden buiten de regering." Hij zeide te geloven, dat iemand de redevoeringen voor den koning schreef.

Voorts verklaarde Grol, dat Mihailovitsj erkend werd als de bevelhebber in Joegoslavië door de Londense regering zowel de Geallieerden. Doch in het begin van 1943 kwamen in de Londense regering meningen naar voren dat de Partijgenoten moesten worden erkend. In Mei of Juni van 1943 begon men met niet-officiële besprekingen over de wijze om de twee bewegingen in Joegoslavië te verenigen. (Beograd, (AP) 24.6).

UITGEJOUWD.

Een bericht uit Padua aan het communistische blad „Unita" zeide, dat een afvaardiging van de Sovjet-jeugd, welke een reis maakt door Italië, gisteren door een groep Italiaanse jongelui waarvan sommigen monarchistische kentekenen droegen werd uitgejouwd en bespot. (Rome, (AP) 25.6).

OVERDRACHT VAN BESTUUR.

De Socialist Félix Gouin heeft officieel het Presidentschap over de tussentijdse regering van Frankrijk overgedragen aan Georges Bidault die verklaarde:

„Ik hoop dat wij Frankrijk een beter leven kunnen geven en de financiële en economische reconstructie waarop het wacht tot stand kunnen brengen." (Parijs, (AP) 25.6).

NEDERLAND EN DE PHILIPPIJNSE ONAFHANKELIJKHEID.

De Nederlandse gezant in Canberra, Australië, F. baron van Aerssen Beyeren van Voshol, zal op 4 Juli ons land vertegenwoordigen bij de plechtigheid der Philippijnse Onafhankelijkheid (Canberra, Aneta).

Verhitte Gemoederen

De gemoederen omtrent wat de Curaçaose statenleden in Nederland doen, geraken hier steeds meer verhit. Er wordt gesproken en gekonkeld, er worden telegrammen gewisseld (zie onder „Aruba") en er begint door te dringen wat iedere insider in de benepenheid der plaatselijke politiek allang wist: op deze of gene uitzondering na zijn de leden onzer afvaardiging, die vandaag haar opwachting bij de Koningin maakt, niet de juiste mensen.

Nu staat het vast dat wie er ook gegaan waren, het publiek toch nooit tevreden zou geweest zijn. Het is nu eenmaal zo dat de weinigen die voor zulke baantjes in aanmerking komen elkander het licht in de ogen niet gunnen en met eerlijke en oneerlijke middelen trachten elkander zwart te maken. Wie er ook naar Den Haag gegaan waren, de achterblijvenden hadden altijd wel motieven gevonden om te betogen dat het toch de ware Hendrikken niet waren. Maar thans is helaas de situatie zo, dat men de sterke indruk krijgt, dat er helemaal niemand meer achter de afvaardiging staat. Het is ook een publiek geheim dat de achtergebleven statenleden, uit eigen of anderer aandrang, erover gesproken hebben om mogelijk het mandaat van de vertrokken afvaardiging in te trekken. Daarnaast zijn nog verschillende dingen gebeurd, die wij menen voor het ogenblik zwijgend voorbij te gaan.

In „De Tijd" verscheen een correspondentie (zie „Uit de pers"), die wel heel wat tammer is dan we uit deze hoek gewend zijn, maar die zeer juist aan de Nederlandse regering de raad geeft de wensen der Curaçaose afgevaardigden met de nodige omzichtigheid te ontvangen. Volgens den biezonderen correspondent van de Beurs- en Nieuwsberichten zouden er in de Nationale Rotterdamse Courant brieven uit Suriname en Curaçao gestaan hebben, waarin deze afvaardigingen min of meer werden gedesavoueerd. Deze biezondere correspondent heeft de buitengewone gave uitnemende correspondenties over alles en nog wat te schrijven, maar het is al vaker gebleken dat hij, wanneer hij op politiek terrein komt, zich laat meeslepen door persoonlijke voorkeur en afkeuren. Welke is immers de stand van zaken?

Elk weldenkend mens onder ons wenst autonomie. Volkomen autonomie, d.w.z. eigen zeggingschap in eigen huis, vanzelfsprekend binnen het raam des Koninkrijks.

Henny Eman kan zijn wie hij is, maar in zijn telegram heeft hij volkomen gelijk, dat er hier geen mens voor afscheiding uit het Koninkrijksverband is, behalve enkele onontwikkelde elementen, die de gevolgen hiervan niet kunnen bevroeden. Ieder wenst autonomie binnen het Koninkrijk, maar dan een wel gebalanceerde autonomie, waarin alle samenstellende delen van ons volk tot hun recht komen naar het belang dat zij in en voor ons gebiedsdeel op verschillend gebied betekenen. Wij zien te dicht in onze omgeving wat een ranselpartij voor onheil sticht en wij geloven dat steeds meer lieden — in de meer ontwikkelde en toonaangevende kringen — tot de overtuiging komen, dat het hoog tijd wordt hier een Partij van de Orde te stichten.

Het is maar al te duidelijk — getuigen hun uitlatingen in het Parool en tegen Aneta — dat de meeste heren van onze afvaardiging niet representatief zijn. Niet om de redenen welke de biezondere Beurscorrespondent gisteren gaf, nl. dat zij afgevaardigd werden door de Staten die zelf niet representatief geacht kunnen worden onder het huidige kiesstelsel. Doch zij zijn niet representatief om wat zij doen.

Hun uitlatingen en hun toon stroken niet met de beschaafde spreektrant van den Curaçaoënaar. Zo spreekt de Curaçaoënaar niet, zo raaskalt het rapalje. Hun kinderlijke dreigementen tonen hun onbegrip op parlementair gebied aan. Zo spreekt niet iemand wien toegestaan werd een petitie te mogen aanbieden.

Zij zijn niet representatief omdat hun uitlatingen gelogenstraft worden door de feiten, omdat West-Indië immers geen idee in afscheiding heeft. Evenmin heerste er verontwaardiging bij den Curaçaoënaar toen Nederland zonder raadpleging van Curaçao en Suriname het Atlantisch Handvest tekende. Het achterwege blijven van deze raadpleging was onjuist, zoals het onjuist was tegen Curaçao's advies in ons in het sterlingblok op te nemen, maar van een algemene verontwaardiging van ons volk — wie wist het? — hebben wij nooit iets gemerkt. Eerder was men verontwaardigd toen men hoorde dat Gerharts een kist met whiskey meenam omdat de Statenleden zich in het Kurhaus wilden vermeien en whiskey gingen drinken ten overstaan van een uitgemergeld volk. Ook in dit opzicht zijn de meeste leden in niet representatief voor den beteren Curaçaoënaar die zulks nooit zou doen.

Het is jammer dat dit alles gebeurt nu dat besproken wordt waar wij allen naar hebben uitgezien. Het is jammer dat zulke belangrijke zaken besproken moeten worden door mensen die zich met allerlei machinaties naar voren hebben weten te schuiven — wat dit betreft zijn het goede politici, al missen zij de handigheid nog dit te verbloemen.

Wat zij over Curaçao vertellen is heel erg. Wij herinneren ons het interview wat een gewoon ambtenaar als Corver aan de Helderse Courant gaf (ons blad van 19 Juni) en hoe hij aan allen recht liet wedervaren.

Het krijgt er de schijn van dat de drang der autonomie-commissie meer tegen de persoon van Dr. Kasteel gericht is. Dat is onjuist. Men moet het persoonlijke element in een strijd weten te verkleinen. Men behoeft het niet eens te zijn met het grillige, op persoonlijke voor- en afkeuren gebaseerde regiem-Kasteel, maar te spreken van een 'dictatuur' is natuurlijk onjuist, zoals het hele interview wemelt van onjuistheden, persoonlijke aantijgingen en verdachtmakingen die staatsmannen niet behoren te doen. Zeker niet wanneer het een kleine toer zou zijn om geen aantijgingen, maar ware feiten omtrent de betrokkenen zelf op te sommen.

het nieuws van vandaag

Het vordert niet hard met het werk van de conferentie der vier mogendheden in Parijs. Er worden weinig beslissingen genomen en de beslissingen die genomen werden zijn dan nog niet van die aard, dat zij reden geven tot optimisme. De heren hebben thans bepaald, dat Zuid-Tirol bij Italië blijft. De Oostenrijkse eis om dit gebied weer op te nemen was reeds tevoren afgewezen doch thans vond men, dat het ging om een grote wijziging in de grens, zodat de eis niet meer in aanmerking komt. Hoe dwaas dit argument is behoeft natuurlijk niet speciaal te worden uitgelegd. Men krijgt zo de indruk, dat de Ministers Italië zoet willen houden om het straks iets anders te kunnen afnemen. Men zit bijvoorbeeld met het geval van Triëst, in verband waarmede Frankrijk een compromis-voorstel had gedaan. Frankrijk wilde de havenstad namelijk gedurende tien jaren onder internationaal toezicht plaatsen en er dan een plebisciet doen houden om te beslissen over de uiteindelijke bestemming. Rusland was er van stonde af aan tegen, doch ook in Noordamerikaanse en Britse kringen schijnt de oppositie tegen dit plan te groeien. Het is dus te vrezen dat Triëst voorlopig een onoplosbaar probleem zal blijven bieden omdat de Verenigde Staten en Groot Brittannië het aan Italië willen toekennen en Rusland het voor Tito's Joegoslavië opeist. De Russen zullen ook wel niet toestemmen in een plebisciet nu, omdat zij met reden vrezen dat de Italianen het dan zullen winnen.

De Frans-Italiaanse grensquaestie is ook nog niet opgelost, ondanks de verwachtingen dat zij niet veel moeilijkheden zou bieden. En verder is er niets dat wijst op enige vooruitgang.

Te New York heeft de Veiligheidsraad der Verenigde Naties gisteren weer gesproken over de Spaanse quaestie. Polen kwam te voorschijn met de resolutie, welke het van tevoren als sensationeel had aangekondigd. Deze sensationele resolutie dan — welke niets anders beoogde dan onmiddellijk de betrekkingen met Spanje te verbreken — werd met zeven tegen vier afgestemd. Het verstandigste woord kwam van Australië's Herbert Evatt, die verklaarde, dat hij slechts op feiten kan afgaan en niet op veronderstellingen. Want tot nu toe is niet bewezen, dat het Franco-regime een bedreiging vormt voor de vrede.

Aneta en de West.

Er wordt een nieuw hoofdstuk geschreven aan het „Boek der Lijdensgeschiedenis. Een verhaal over de Nederlandse nieuwsvoorziening in de West".

Het is al een dik boek en het zwarte schaap, dat men telkens weer ontmoet is Aneta. Want van Aneta is de West tot nu toe afhankelijk geweest en als echt zwart schaap bedoelt deze instelling het goed, maar gaat zij mank aan een ondeskundig beleid, dat van West-Indië niet op de hoogte is.

Toen wij dezer dagen iemand ontmoetten, die voor zaken uit Nederland herwaarts gekomen was, vroeg hij ons: „Wat zijn dat toch die Staten? Overal waar je komt, zeggen ze: Ja, ik wil wel, maar de Staten zullen het wel tegenwerken. Ik krijg de indruk dat de Staten een instantie vormen, die alles tegenwerkt. Wat zijn die Staten toch?"

's Mans onbevangen oordeel was juist. Alles wat er hier gebeurt moet tussen de klippen van de Staten doorzeilen, want dit college schijnt er op uit te zijn alles wat de persoonlijke eer zijner leden niet vleit, tegen te werken. Zo was het ook met de befaamde Aneta-quaestie, een dier domheden van de Staten, waardoor hun prestige nog meer is gaan dalen. De vraag omtrent Nederlandse berichtgeving hier behoeven wij niet eens te stellen. Maar wel de vraag hoe die te verbeteren.

Toen op 1 December 1812 het eerste nummer van De Curaçaosche Courant uitkwam, was het „laatste nieuws" gedateerd van 17 December 1811. Het „gewone nieuws" was van Juli en Augustus 1811.

Het tweede nummer van De Curaçaosche Courant bevat ook Indisch nieuws: elf en tien maanden oud. De Slag van Waterloo van 18 Juni 1815 wordt twee maanden nadien verslagen.

In de afgelopen eeuw is er in de Curaçaose berichtgeving veel verbeterd, al bleef het sukkelen tot 1886, toen de Compagnie française des cables télégraphiques, de zg. Franse Kabel zich hier het nieuws telegrafisch liet toeseinen. De „Oficina Maritima" was het eerste blad op Curaçao dat telegrafisch nieuws kreeg, zoals de naam zegt, voornamelijk scheepsberichten, voor een havenstad als Curaçao belangrijk. Aan de verbeterde nieuwsvoorziening dankte in 1906 de Boletin Comercial zijn ontstaan, omdat zijn uitgevers het alleenrecht van de Franse Kabel opkochten en de Boletin dus de eerste behoorlijke krant hier was. Dat was kabelnieuws.

Radio-nieuws kwam hier in 1918 via een ontvangststation op St. Maarten — het overzeese punt dat het dichtst bij het moederland ligt: 7000 km. — en een ontvangstapparaat op het landgoed Daniel, Curaçao. De behoefte hieraan was duidelijk, want in 1914 wist men hier als gevolg van de slechte nieuwsvoorziening niet eens of Nederland neutraal, dan wel in oorlog en zo ja aan welke zijde, was. Aan deze draadloze nieuwsvoorziening dankte „Bulletin of Wireless Messages" zijn ontstaan, toebehorend aan dezelfde uitgevers van de Boletin, Bethencourt e Hijos. In oorlogstijd ziet een overheid vaak iets in, wat zij bij de vrede prompt vergeet.

Het duurde tot 1927 eer een definitieve draadloze verbinding tot stand kwam. Maandenlang werd het op deze manier verkregen nieuws aan de kranten verstrekt, maar na de officiële opening kreeg de Pers niets meer. Zij was aangewezen op het buitenland. Zoals de Pers zich in de loop der jaren ontwikkelde, zag men dan ook alle kranten zich op Noordamerikaanse nieuwsverspreidingsbureaux abonneren. Curaçao werd hierin achtergesteld bij Suriname, waar het Gouvernement met de plaatselijke pers een overeenkomst had gesloten tot de verkrijging van Nederlandse berichten. Door bemiddeling van den toenmaligen Administrateur van Financiën te Paramaribo en „Koloniën" in 's-Gravenhage werd daarop het Aneta-bulletin voor Oost-Indië beschikbaar gesteld voor alle Surinaamse bladen samen voor 600 G. per jaar. Er waren toen vijf kranten, zodat elk blad 10 G. per maand betaalde. Het Surinaamse Gouvernement zou alles gratis laten opnemen.

Op Curaçao gebeurde niets. In 1929 probeerde Amigoe di Curaçao een overeenkomst met Aneta te sluiten, maar in plaats van zoals in Suriname 600 G. per jaar, vroeg men hier 400 G. per maand! Maar even acht maal zoveel! Een onsympathieke geste welke de eerste is die van dit bureau in de Lijdensgeschiedenis staat opgetekend.

Gouverneur Van Slobbe is de enige Gouverneur geweest die de noodzaak van Nederlands nieuws hier inzag en die in 1933 erin slaagde, dat de CPIM voor nieuws zou zorgen en dat dit ook buiten Emmastad zou mogen worden verspreid.

De CPIM bleek op het bezit van nieuws gesteld, want toen de Curaçaosche Volkskrant, die voor 150 G. per maand Aneta-nieuws publiceerde, critiek oefende op de C.P.I.M. het bedrag voor het abonnement opeens verhoogd tot 700 G. per maand, dat was per jaar nog 100 G. meer dan per jaar in Suriname en nog 300 G. meer dan in 1929 van de Amigoe di Curaçao werd gevraagd.

Aneta werd hier toen vertegenwoordigd door de N.T.M. Radio-Holland N.V. die tot medio 1943 het nieuws verzorgde voor de Beurs- en Nieuwsberichten, het enige blad dat tot het uitbreken van de oorlog Nederlands nieuws langs telegrafische weg kon krijgen. Veel was dat ook niet.

De Beurs kreeg van Radio-Holland slechts een afschrift van twee nieuwsbulletins voor schepen: een bulletin van plm. 100 woorden van Scheveningen en een ander van plm. 300 woorden van Kootwijk. In deze luttele bulletins stond ook nog het buitenlands nieuws.

Zo was de stand van zaken toen Wereldoorlog II uitbrak. De toen opgerichte Gouvernementspersdienst ging een uitvoerig Aneta-bulletin aan alle bladen gratis verstrekken. Wat nooit gekund had kon nu opeens wel. De Gouvernementspersdienst ontving zijn nieuws tweemaal 's daags van Aneta uit New York, kreeg verder luchtpostcorrespondenties, hetwelk alles vertaald — dus bijna persklaar — uniform aan alle nieuwsbladen en de radio werd geleverd. Er is nimmer drang geoefend om het ook geplaatst te krijgen, maar hoezeer de redacties het nut van dit Nederlandse nieuws inzagen, blijkt wel uit de gretigheid waarmede het werd opgenomen.

Men kon critiek hebben op de vaak eenzijdige berichtgeving van

het door de regering gesubsidieerde Aneta-bureau, maar op het feit der nieuwsvoorziening zeker niet. De Regering had terecht het particuliere nieuwsbureau — over welks doen en laten in Oost-Indië in verband met monopolisering van het nieuws nog heel wat onaangenaams zou zijn te zeggen — overgenomen om over een orgaan te beschikken, dat Nederlands nieuws kon verspreiden. Dat de enige vrije Gebiedsdelen Curaçao en Suriname een afkooksel van het voor de Noordamerikaanse pers bestemde nieuws kregen was zeker te laken, maar door de omstandigheden was daaraan niet veel te doen. Te laat deed de overheid wat zij al veel eerder had moeten doen, de niet voldoende kapitaalkrachtige bladen helpen door verstrekking van Nederlands nieuws, een nationaal of beter staatsbelang van de eerste orde.

Het Curaçaose Gouvernement subsidieerde Aneta in 1945 met 5000 G., en bedrag dat natuurlijk de onkosten voor de nieuwsvoorziening in Curaçao lang niet dekt. Voor 1946 werd door de balorigheid der Staten bij de begrotingsbehandeling de Aneta-post afgestemd. Voor 1947 is zij al weer aangenomen.

Theoretisch staat men dus voor het feit dat er een klein deel van 1946 niet betaald zou worden, al kan men redelijkerwijze aannemen dat zelfs de Staten van Curaçao niet zo dom zullen zijn of zij voteren dat bedrag op de suppletoire van 1946. De ondeskundigheid van de Aneta-leiding in New York bleek wel toen men daar ook balorig ging worden en op 1 Juni jl. de nieuwsvoorziening naar Curaçao staakte. „Eerst geld en dan sturen we weer".

In een tijd dat de hoogste belangen van ons Koninkrijk besproken worden zit zo een deel van dat Koninkrijk zonder nieuws. Zoals de lezers bemerkt hebben heeft ons eigen blad op andere wijze nog wel een weg gevonden om wat Nederlands nieuws te krijgen. Het is echter wel treurig, dat tijdens de oorlog millioenen weggesmeten konden worden voor propaganda-stukjes, maar dat nu niet gezorgd kan worden voor behoorlijke nieuwsvoorziening. Principieel zijn wij ervoor dat de Curaçaose kranten dit nieuws zouden betalen. Dit is evenwel uitgesloten. De enige oplossing is dus dat de overheid zorgt, dat wij het krijgen. Daar zit een groot gevaar bij, daar een overheid geneigd is nieuws te onderdrukken omdat zij zich ten aanzien van wat nieuws en critiek is, op een ander standpunt stelt dan de journalist. Maar beter wat dan niets.

Wij kunnen trouwens verklaren dat ze zes jaren dat wij nieuws bij de gratie van de Curaçaose overheid — die toch waarachtig wel weet wat officiële en nog beter wat stille censuur is — hebben ontvangen, nimmer een beperking op publicatie van Aneta-nieuws hebben ondervonden. In dit opzicht is er trouwens wel degelijk een onderscheid tussen ons gouvernement en een echte dictatuur, zoals de Curaçaose Statenleden — die wel meer niet weten — blijkens hun dwaasheden in Het Parool nog niet goed schijnen te begrijpen.

De Curaçaose bladen zijn armlastig. De Curom krijgt naast haar contributies nog 18.000 G. van de Fortuna-loterij, dus uit de handen van de overheid die de aandelen toewijst. Wij geloven niet dat een Curaçaose krant dat zou aanvaarden. Maar wel zouden zij behoorlijke nieuwsvoorziening over wat in Nederland, in Indië en Suriname gebeurt, wensen. Alleen lieden die de beroepspatriotiek in de veilige omgeving van een gevulde buidel bedrijven kunnen het enorme staatsbelang niet begrijpen dat elkeen inziet, die enkele dagen in een overzees gebiedsdeel vertoeft: het nut, de noodzaak van nieuws uit Nederland.

In de oorlog kon het, al kostte het millioenen. Maar nog was de oorlog niet voorbij of het ene propaganda-bureau na het andere — er waren er meer dan twintig in New York — hield op ons zijn leugens en verdraaiingen te te sturen. Voor de waarheid heeft men geen geld.

Wij zijn niet tevreden met deze zienswijze. Wij wensen hier goed Nederlands nieuws, geen afkooksel van het nieuws dat voor Noordamerikaanse consumptie moet dienen, maar objectief Nederlands nieuws. Het is dwaasheid om, zoals het nu ging, nieuws via New York naar hier te sturen. Den Haag stuurde het in het Nederlands naar New York, waar het in het Engels vertaald werd (veelal met fouten) om naar Curaçao gestuurd te worden.

Op Curaçao vertaalde de Gouvernementspersdienst het tenslotte weer in het Nederlands (oude spelling, hoewel de voornaamste twee dagbladen in de nieuwe verschenen), waarna het eindelijk kon gedrukt worden.

Het heeft ons pijnlijk getroffen dat de overheid toen Aneta in staking ging niet gezorgd heeft op andere wijze het Nederlandse nieuws — immers een staatsbelang — hier beschikbaar te stellen. Als Aneta en de kranten het niet zouden doen, moest de overheid uit staatsbelang alleen al het Nederlandse nieuws aan de bladen aanbieden, hoe onplezierig en onjuist die situatie ook zou zijn. Maar nu komt er niets. Wij vinden dat treurig.

HENNY EMAN DISTANCIEERT ZICH.

Jan H. A. („Henny") Eman heeft gisteren het volgende telegram verzonden aan Aneta te 's-Gravenhage:

„Gomez geen voorzitter Curaçaose Afvaardiging, helpt alleen medingdragen petitie Koningin, niet bevoegd gevoelens van dit Staatsdeel vertolken, althans van Aruba zeker niet. Tussen bevolking Aruba en Gomez bestaat geen politieke betrekking. Volksvertegenwoordigers van Aruba in de commissie hebben tot uitdrukkelijke opdracht hoofdzakelijk verzoeken volledige autonomie van Aruba tegenover Curaçao, zelfstandig broederschap. Zij dienen Aruba's taal te spreken, ongeacht die van Gomez. Dat West-Indië zich van het Koninkrijk zou afscheiden bestaat alleen in Gomez' gedachte. Aruba's gevoelens zijn als door mij in de Staten laatst vertolkt: „Ik geef geen cent voor deze eilanden buiten kroonverband".

(w.g.) lid der Staten van Curaçao, voorzitter Comité Vrijheidsdag

Henny Eman".

HET FEEST VAN PASTOOR BARTEL.

Onder zeer grote belangstelling vierde Pastoor Theodardus Bartel jl. zijn 25 jarig Priesterjubileum. Reeds om half negen 's morgens was de St. Franciscus kerk te Oranjestad gevuld met Parochianen en genodigden w.o. de Heer Gezaghebber Mr. L. C. Kwartsz. Om half negen kwam de Apostolisch Vicaris door de hoofddeur binnen vergezeld van een stoet van Priesters w.o. ook onze Jubilaris die een plechtige H. Mis zou opdragen met Pontificale assistentie van Mgr. Verriet. Een gemengd koor bestaande uit frères en enige dames zette majestueus het Kyrie Eleison in, hetgeen prachtig klonk, evenals de Gloria en Credo. Na het Evangelie hield Mgr. Verriet een feestpredicatie, waarin Pastoor Bartel werd gefeliciteerd en waarbij de hooggewijde Spreker uitweidde over de verheven taak van het Priesterschap.

Na de H. Mis werd den kerkvoogd weder uitgeleide gedaan door de op het Presbyterium dienstdoende Priesters, gevolgd van een rij bruidjes met bloemen en een aantal misdienaren gekleed in Sint Dominicus-costuum. Zoals gezegd werd de H. Mis gecelebreerd door de Jubilaris, geassisteerd door Pastoor Schipper als Diaken en Pastoor Jansen van Savaneta als sub-diaken. De kerk was binnen en buiten prachtig gedecoreerd en wij kunnen niet nalaten hiervoor een compliment te richten tot Pater Frunt, die bij wijze van spreken er zich als een paard voorspande om alles zo netjes mogelijk te laten uitkomen, hetgeen werkelijk met succes werd bekroond. Wij menen hierbij Pater Frunt te moeten bedanken voor de mooie versiering zowel van binnen als van buiten, onzen feesteling waardig! Ook de receptie ten Pastorie werd druk bezocht en onder de aanwezigen merkten wij op den Gezaghebber Kwartsz en gemalin, zomede vertegenwoordigers van Banken en Handel en tal van Parochianen: vele dokters met hunne dames.

Op de receptie hield de heer Bruyn, Secretaris van de Feestcommissie een brilliante redevoering om den Feesteling namens de Commissie en de Parochianen te feliciteren met deze mooie dag. De spreker bedankte den Jubilaris voor zijn succesrijke arbeid ten behoeve der Parochie en bood meteen een cadeau aan namens de Parochie.

Wij hebben nog vergeten melding te maken van de tjokvolle kindermis, die gewoonweg geweldig was en waarbij alle kinderen te communie gingen.

Deze grootse dag werd besloten met een openluchtreceptie, die door het muziekgezelschap St. Michiel luisterrijk werd opgevrolijkt.

Een prachtig electrisch verlicht mooi groot kruis naast de kerk maakte een keurige indruk.

Wij sluiten ons aan bij de talrijke gelukwensen en bieden van deze plaats af onze eerbiedige gelukwensen aan Pastoor Bartel en hopen dat de Almachtige onzen dierbaren Pastoor rijkelijk zegene voor al het goede, dat hij voor de Parochie van Sint Franciscus heeft gedaan en wij wensen meteen Pastoor Bartel, die binnenkort Aruba zal verlaten om een welverdiende rust in Nederland te gaan nemen, bij voorbaat een hartelijk vaarwel, behouden aankomst in het moederland alwaar God geve, dat hij zijne familie gezond en wel aantreffe.

Het gaat U biezonder goed, Pastoor Bartel en nogmaals dank voor alles. Wij zeggen niet Adieu, maar au revoir!

CLUB SURINAME EN BOY ECURY Z.G.

Het Bestuur van de welbekende en sympathieke Club Suriname is zo vriendelijk geweest, om het Comité Oorlogsheld Ecury een uitvoering aan te bieden in de Club Suriname, dienende om het Monumentfonds Boy Ecury te versterken, hetgeen een zeer sympathieke geste te noemen is en ongetwijfeld dankbaar door genoemd Comité zal worden aanvaard.

Naar men ons mededeelde, zal genoemde uitvoering bestaan uit een soirée variée, zoals muzieknummers door de bekende Arubaanse artisten, o.a. de pianisten Steenmeyer, Nemecek, Renada, Mevrouw de la Fuente enz. Verder zangnummers en evenzo gymnastiek onder leiding van den heer Tjong-A-Jong; dans onder leiding van het zeer goed en populaire orkest van Speen Linscheer.

De uitvoering zal plaats hebben as. Zaterdagavond 29 Juni 1946, dus op de verjaardag van Prins Bernhard.

Men deelt ons verder mede, dat die avond iets grandioos zal zijn; er zullen vele vrolijke nummers worden gegev . Er zal een goed gesorteerde cantine zijn. Voor lekkere hapjes zal door de reeds bekende kokkin „Coba" worden gezorgd.

Komt u allen genieten van deze speciale avond en steunt tevens het goede doel.

NIEUWE COMMANDANT.

Met ingang van 29 Juni is de Kapitein der Infanterie bij het K.N.I.L. J. Postma, die commandant op Aruba was eervol ontheven van zijn functie. In zijn plaats is benoemd de reserve eerste luitenant der Infanterie bij het K.N.L. G. K. Fraay.

VREEMDE ZAAK.

Wij lezen in De Tijd:

Ieder, die zich reeds enigermate heeft verbaasd over de vrij plotselinge aankomst hier te lande van de Commissies uit Suriname en Curaçao, alsmede over het feit, dat in die beide gebiedsdelen tot deze uitzending werd besloten vóórdat de eigenlijke Rijksconferentie bijeenkomt, zal nog meer verbaasd zijn, als hij kennis neemt van de lange artikelen die in de Amigoe di Curaçao respectievelijk de „Beurs- en Nieuwsberichten" van 7 Juni jl. zijn verschenen over de vergadering van de Staten van Curaçao van de dag tevoren, in welke vergadering de behandeling plaats had van het voorstel tot uitzending der Curaçaose Commissie en haar opdracht. Uit de verslagen die Statenzitting blijkt niet alleen, dat 4 leden, dat is 28 percent van het ledental der Curaçaose Staten, niet gediend waren van de afvaardiging der Commissie, maar bovendien, dat er heel wat in het geheim bekokstoofd is, zowel ten aanzien van de samenstelling als van de opdracht der Commissie.

Zo bleek, dat bij de stemming in de geheime Commissievergadering de heer Da Costa Gomez niet eens tot lid der delegatie werd gekozen; dat toen vervolgens het gekozen lid Dr. Maal zich terug trok ten gunste van den heer Gomez... dat eindelijk bij de herstemming het lot den heer Gomez gunstiger was en dat deze bij wijze van klap op de vuurpijl de hattrick verrichtte van de voorzittersplaats der Commissie te veroveren.

Ten aanzien van de zakelijke voorbereiding der Curaçaose delegatie treft o.m. de klacht van het Statenlid C. Jonckheer, dat hij het Memorandum, waarin de ingrijpende veranderingen in de Staatsregeling van Curaçao zijn vervat, niet grondig heeft kunnen bestuderen, omdat hij er slechts tien dagen tijd voor heeft gekregen. Het meest opvallend van alles is echter, dat het Memorandum, hetwelk de petitie aan Hare Majesteit de Koningin vergezelt, niet voor openbare behandeling in aanmerking werd gebracht. Tenzij men het nog opvallender acht, dat de heer Da Costa Gomez als volgt sprak nadat de voorzitter der Staten de Commissie goede reis gewenst en de hoop uitgesproken had, dat deze waardig zou optreden en rijker van geest zou terugkeren:

„De Commissie is goed voorbereid, zij heeft de wensen der bevolking in haar petitie en Memorandum verwerkt, dus (sic!) kan een en ander niet in het openbaar worden behandeld, maar ik hoop, dat de Commissie het vertrouwen zal waardig blijken".

Wij kunnen er zeer wel inkomen, dat de redactie van „Beurs- en Nieuwsberichten" vraagt waarom men de inhoud van dat Memorandum niet publiceren kan! Volgens Dr. da Costa Gomez, den woordvoerder der afvaardiging, aldus dit blad, is dit Memorandum gegrond op de wensen van het Curaçaose volk en kan het daarom niet bekend conclusies valt thans onmogelijk vooruit te lopen maar ik geloof, dat het goed is, dat over deze verkiezing geen overijlde dingen zijn gedaan. Een wens is onder de indruk van een in het negatieve verzet ontstane eenheid spoedig geformuleerd, maar eerst moet de practijk uitwijzen of er mogelijkheden zijn en zo ja, waar die liggen.

OPPOSITIE TEGEN HET FRANSE PLAN.

door Joseph Dynan.

Oppositie tegen de voorgestelde internationalisatie van Triëst ontstond in twee kringen zodat de vooruitzichten op een compromis waardoor deze belangrijke quaestie in de verdragen met Italië en de Balkanlanden zou worden opgelost zijn vervaagd. Terwijl de Ministers zich gereedmaakten om de overige geschillen in de voorgestelde verdragen met Roemenië, Hongarije, en Bulgarije te onderzoeken, uitten Noordamerikaanse kringen twijfel over de levensvatbaarheid van het Franse plan ten aanzien van Triëst.

Joseph E. Dynan

Noordamerikaanse kringen zeiden, dat het plan waardoor Triëst geïnternationaliseerd zou worden onder de Verenigde Naties voor de duur van tien jaar alvorens over zijn uiteindelijke souvereiniteit beslist zou worden in een plebisciet, in studie was. Zij zeiden echter, dat dergelijke plannen in het verleden nooit zeer goed gewerkt hebben. Blijkbaar doelden zij hierbij op Danzig en Fiume. Het Russisch gevoelen werd weerspiegeld in een bericht van een communistisch dagblad uit Moskou waarin gezegd werd, dat de Sovjet-Unie de internationalisatie van Triëst niet kan goedkeuren aangezien dit in strijd zou zijn met de Joegoslavische nationale aspiraties. De Britse reactie is moeilijk te peilen, doch in Britse kringen merkte men op, dat het bestaan van de voorstellen vroegtijdig aan de Britse pers bekendgemaakt werd zodat men daardoor vermoedelijk het plan in de kiem wilde smoren. (Parijs, (AP) 25.6).

DE CONGRES-PARTIJ EN HET BRITSE PLAN.

De Brits Indische Congrespartij heeft het Britse plan voor een onafhankelijke federale unie van Brits Indië aanvaard, doch de voorstellen verworpen voor de vestiging van de tussentijdse regering. De beslissing werd genomen na een vergadering van het Werkcomité welke twee uren duurde en bekendgemaakt door Maulana Abul Kalam Azad, Voorzitter van de Partij, die de beslissing aan Onderkoning Wavell telefoneerde. Met het oog op de aanvaarding van het plan werd in ingelichte kringen gezegd, dat een nieuwe officiële verklaring over de toekomstige staatsinrichting van Brits Indië spoedig kan worden tegemoet gezien. Sommigen waren van mening, dat de Britse voorstellen voor een tussentijdse regering zullen worden ingetrokken en een nieuw voorstel zal worden gedaan aan alle politieke groepen. (New Delhi, (AP) 25.6).

OM HET NIEUWE CABINET.

Dr. Louis J. M. Beel is nog naar Londen gegaan, waar ook Mr. Eelco N. van Kleffens uit New York aanwezig is, evenals Mr. Jan Herman van Royen, demissionnair minister van buitenlandse zaken. Van Kleffens is momenteel al weer teruggekeerd in New York, maar heeft met Beel gesproken. Ook minister Johan Meynen, van Oorlog, kwam plotseling in Londen opdagen. Men brengt dit alles in verband met een raadpleging van de Britse autoriteiten inzake de situatie in Oost-Indië, de naasting van Duits gebied door Nederland en de uitzending van een Nederlands bezettingscontingent naar Duitsland.

Onbevestigd is het bericht, dat ook Jhr. Mr. Aloysius W. L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, ambassadeur te Parijs, in Londen zou zijn aangekomen. Hij wordt genoemd als toekomstig minister van buitenlandse zaken, en zijn beide voorgangers, Van Kleffens en Royen, zijn eveneens in Londen.

VERHOOR DE GEER BEGONNEN.

In den Haag zijn de verhoren van Jhr. Dirk Jan de Geer, oud-ministerpresident, begonnen. Het eerste verhoor duurde lang en De Geer verdedigde zich door te wijzen op brochures die hij over zijn handelwijze had geschreven.

FEYENOORD IN ROTTERDAM.

Feyenoord is in Rotterdam teruggekeerd.

VERLOOFD

JENNY WEVER

EN

CORNELIS DE GROOT

25 Juni 1946

CURAÇAO

IS DE AUTONOMIE ER AL?

Een van de medewerkers van een lid der autonomie-commissie vroeg ons vanmorgen of wij vandaag nog of morgen een telegram zou krijgen of de autonomie er al door was. Bij het gesprek bleek ons, dat de man, die gelezen had over het bezoek der autonomie-commissie bij de Koningin op heden, in de veronderstelling was dat daar de hele zaak afgewerkt zouen krijgen of de autonomie er baar teleurgesteld, toen wij hem vertelden dat de Koningin niet alleen niets zou zeggen, maar zelfs niet kon zeggen als constitutioneel vorstin. Afgezien nog van het feit, dat het begrip autonomie niet omlijnd is.

RAAD VAN BESTUUR WAS NIET GEKEND.

Naar wij vernemen behelst de opdracht welke Dr. W. C. de la Try Ellis van de Raad van Bestuur heeft gekregen de mening van de Raad dat deze niet is gekend in de afvaardiging van de autonomie-commissie naar Nederland. Alfred Senior, die vanmorgen vertrokken is, zal een toelichting gaan geven aan de betrokken autoriteiten hoe hij en Sprockel indertijd uit de Staten gewipt zijn. Naar wij vernemen heeft de heer Senior grote steun van de financiële wereld van Curaçao. De heer Jojo Correa is een der motoren achter de zending van deze tweede afvaardiging — die van de Raad van Bestuur — naar Nederland, terwijl Dr. Eloy Arends van Aruba als een der initiatiefnemers wordt genoemd. De heer Ety Statius Muller, die zijdelings contact heeft met genoemde heren, gaat inlichtingen geven over de proeve-grondwet van dr. da Costa Gomez.

DE CURAÇAOSE AFGEVAARDIGDEN NAAR DE RIJKSCONFERENTIE.

Ook de heer Sprockel zal naar Nederland vertrekken.

Naar aanleiding van het bericht, dat de Rijksconferentie op 1 September aanstaande zal beginnen, wendden wij ons tot den heer John Horris Sprockel, den laatsten Curaçaosen afgevaardigde, die zich nog niet in Nederland bevindt of nog geen datum van vertrek heeft vastgesteld.

Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez bvindt zich reeds in Nederland en de heer August G. Statius Muller maakte dezer dagen bekend dat hij spoedig zal vertrekken.

De heer Sprockel zeide ons nog niet te weten wanneer hij zal vertrekken en dat hij trouwens nog geen officiële mededeling heeft ontvangen van de bijeenroeping van de Rijksconferentie op 1 September. Dat hij echter zal gaan staat vast, onvoorziene gebeurtenissen voorbehouden.

Intussen treft de heer Sprockel zijn voorbereidingen, welke uiteraard omvatten de bestudering van het rapport der Commissie de la Try Ellis en andere uit de bevolking naar voren getreden wensen ten aanzien van de reorganisatie van het koninkrijk en de positie van Curaçao daarin.

De heer Sprockel was van mening, dat de rapporten van de verschillende commissies van Nederland, Indië, Suriname en Curaçao tijdig aan de afgevaardigden zullen moeten worden overgelegd, daar zij toch als basis voor de besprekingen dienen te worden genomen. Of men van tevoren ook een agenda aan de afgevaardigden zal opsturen wist de heer Sprockel niet te vertellen.

Wij vroegen hem of hij vóór zijn vertrek naar Nederland nog zijn persoonlijke inzichten ten aanzien van de reorganisatie van het koninkrijk en de Curaçaose staatsinrichting in het openbaar uiteen zou zetten, doch hieromtrent had hij nog geen vast plan gevormd. Tot nu toe heeft slechts Dr. da Costa Gomez zulks gedaan.

De heer Sprockel zeide ons, dat natuurlijk een en ander moet worden afgewacht alvorens zich ander uit te laten over zijn voornemens.

NIEUWE PSYCHIATER VOOR CURAÇAO.

In de loop van de volgende maand wordt op Curaçao verwacht Dokter H. M. Waszink, thans verbonden aan de psychiatrische inrichting St. Anna te Venray. Dokter Waszink, een zoon van oud-minister Waszink, is hier benoemd tot Geneesheer-directeur van Rustoord.

NIEUW BESTUUR C.B.L.O.

Op de gisteren gehouden vergadering van de Curaçaose Bond voor Lichamelijke Opvoeding werd de heer Norman M. Chumaceiro tot Voorzitter gekozen. Onder-Voorzitter werd Majoor Adolphus J. G. Boutmy. Secretaris de heer Harry A. Dennert en Penningmeester de heer David L. Capriles. Het enige nieuwe lid was de heer J. C. Viejou.

Naar wij vernemen werd een subsidie van 10.000 G. goedgekeurd voor de tocht der Curaçaose athleten naar Nederland zodat de kansen dat deze door zal gaan gelukkig belangrijk gestegen zijn.

BELTRAM VOORZITTER.

...In de gisteravond op Pietermaai gehouden afdelingsvergadering van de R.K. Partij, afdeling Pietermaai, is de heer G. M. Beltram tot voorzitter gekozen.

Pan American schakelt viermotorige Clippers in naar Curacao.

Van achter een helder belichte wolkenbank streek het grote grijze Pan American Vliegtuig neer op Hato. De vlucht Miami — Curaçao (non-stop) was volbracht door de nieuwe DC4 en hiermede luidde de P.A.A. een nieuwe periode in in haar transport systeem dat met de dag de voorkeur van het reizend publiek in het Westelijk Halfrond verovert.

Opgestegen van het vliegveld Miami om 4.30 Vrijdagmorgen, was de vlucht diezelfde dag om 11.57 precies volbracht.

Met zichtbare voldoening zagen de Heer Benny Maduro, Directeur van de firma S. E. L. Maduro & Sons, die de P.A.A. op Curaçao vertegenwoordigt, en den „Traffic Manager" van de P.A.A. benevens enkele andere notabelen uit P.A.A. kringen, hoe het vliegtuig tot stilstand kwam voor de hangar waar talrijke mensen zich hadden verzameld om getuige te zijn van de aankomst van het vliegtuig.

Zonder een teken van vermoeidheid stapten de passagiers (32 in totaal) uit, gevolgd door de bemanning bestaande uit een vlieger, een tweeden vlieger tevens mecanicien, een telegrafist en twee charmante hofmeesteressen. Foto's werden er genomen vóór het vliegtuig, waarna de passagiers onder het genot van een koele dronk op het terras het moment gingen afwachten waarop weer zou worden opgestegen om de vlucht naar La Guayra, de laatste etappe, te ondernemen.

Een kijkje binnen het vliegtuig is voldoende om iemand te doen beseffen dat men werkelijk zeer geriefelijk reist in de nieuwe DC4, welke intérieur een frisse en gezellige indruk maakt. Twee dubbele rijen fauteuils, smaakvol gestoffeerd en voorzien van een vernuftig mechanisme om de rugleuning alle standen te doen aannemen, vormen de veertig zitplaatsen voor de passagiers, terwijl bij de ingang twee extra klapbare stoelen voor de hofmeesteressen zijn aangebracht. Onmiddellijk achter de cockpit is er een ruime extra baggageruimte. Aan de rechterkant van het vliegtuig, achter de passagierszitplaatsen, zijn de toiletten, voor dames en heren afzonderlijk, ingebouwd.

Het is werkelijk bewonderenswaardig hoe men hier met de ruimte heeft gewoekerd en hoe de inrichting van e.e.a. ondanks dat, niet aan charme of doeltreffendheid heeft ingeboet.

Het achterste gedeelte van het vliegtuig is het „Heiligdom" van de hofmeesteressen; hier bevindt zich het buffet en worden de maaltijden klaar gemaakt, om op het juiste uur, opgediend te worden door aantrekkelijke „stewardesses", die door hun innemelijke glimlach reeds de meest bevreesde luchtreizigers op hun gemak stellen.

Een regeling, die in niet geringe mate ertoe bij zal dragen dat er steeds „safe" wordt gevlogen is het feit, dat de bemanning, die het vliegtuig 's morgens van Miami via Curaçao naar La Guayra brengen, afgelost wordt door vijf andere bemanningsleden die steeds hier gestationeerd zullen zijn om het vliegtuig over te nemen 's avonds wanneer de grote sprong „Curaçao — Miami" moet worden genomen. Het eerste DC4, dat Vrijdag de nieuwe lijndienst doopte was bemand door:

William A. Cluthe als vlieger, **Gilbert T. Knowles** als 2de vlieger, **Ernest A. Jones** als Telegrafist, Mejuffrouw **Rita Provisero** en Mejuffrouw **Aleen M. Starner** als Hofmeesteressen.

Voor de zakenlieden is deze nieuwe dienstregeling van oneindig veel waarde. Men ontbijt in Miami, luncht in „Americano" handelt zijn zaken af en vertrekt dezelfde dag nog naar de Verenigde Staten zo dit nodig mocht zijn.

Behalve deze nieuw directe verbinding tussen het Noord-Amerikaanse vasteland en Zuid-Amerika via Curaçao, zullen er wekelijks vijf vluchten met twee motorige vliegtuigen worden ondernomen voor het vervoer van passagiers terwijl twee speciale vrachtvliegtuigen het commercieel contact tussen Miami en La Guayra zullen onderhouden. De plaatsen, die op deze vluchten zullen worden aangedaan zijn: Camaguey (Cuba), Port-au-Prince (Haïti), Ciudad Trujillo (D. R.) en Curaçao.

Terugkomende op de nieuwe D.C.4. moet nog gezegd worden dat dit vliegtuig door experts beschouwd wordt als het ideale verbindingsmiddel tussen Miami en de Zuidamerikaanse luchthavens.

DRIEMAAL PER WEEK AMSTERDAM—CURAÇAO.

Albert Plesman heeft in Amsterdam bekendmakingen gedaan over de KLM-uitbreidingen:

1) een dienst op Zuid-Afrika,
2) een dienst via Azië,
3) driemaal per weea via New York naar Curaçao (te beginnen in November 1946).
4) een dienst op Buenos Aires langs twea routes, a) via Lissabon, Dakar, b) via Miami, Paramaribo.

Plesman deed deze bekendmakingen aan een noenmaal waaraan ook de Curaçaose en Surinaamse statenafvaardigingen deelnamen. Frederik H. R. Lim Apo dankte en merkte op dat hij in Nederland dezelfde loyaliteit aan het Koninkrijk had gevonden als in Suriname. Hij stelde een heildronk in op de besprekingen met de vertegenwoordigers van de Kroon en het welzijn der KLM.

Hierna nam Albert Plesman nogmaals het woord om te wijzen op het toekomstig belang van Sint Maarten in het transatlantisch luchtvaartverkeer.

Ook Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez voerde het woord en sprak namens zijn collega's woorden van dank voor de wijze waarop de heer Plesmas, „die vriend van Curaçao", over de Caraïbische eilanden had gesproken. Ook hij stelde een heildronk in en wel op de toekomstige samenwerking tussen alle gebiedsdelen van het Koninkrijk.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

22 Juni: Richard C. Henriquez, Teunis Willeboordse, Henry Cardoze, Hilda Goedman, Ethel Jock, Frans Roding, E. J. de Jongh, Arturo Agosto, Christiaan v.d. Ree, Karl G. McDonald, Ernestina Gimbs, Mario Odor, Evelyn M. en William J. Wade.

23 Juni: Jan F. Boezem, Lupe Beaujon, W. F. Craane, M. v.d. Naaten, Petronella Smit.

Aruba — Curaçao.

22 Juni: Irma Juliana, Eleonora Landvreugd, Richard C. Henriquez, Jeanette Naar, O. M. Frakke, F. H. L. Steenbakkers, Estelle Richards, Pedro A. Hanrietta, C. van der Meulen, Dominico Thiel, Marco Kelly.

23 Juni: William F. Barber, Willeboordse, Edna D. Lathan, Baby Clinton, Cristina van der Ham, Meta van der Naaten, Eva L. de Maduro, Alfred Moron Jr., Hony Garcia, Eva Maduro.

Curaçao — Bonaire.

22 Juni: Catharina, Baby Melvin en Madadela Jansen; Primavera Trinidad, Emiliana Balentin, Idelfonso Provence, Lilian v.d. Ree, Gerard Pappers, Julieta en Alfred Antonie; Johannes Weesink, Marcelina Statia, Maria Abdala, G. Blankman, Victoria Piar, Cornelia Sinforias.

Kingston — Curaçao.

23 Juni: Albert Cross.

La Guayra — Curaçao.

22 Juni: Hilligonda Tuininga, George Easdon, Johannes de Bruin, Josefina de Lugo Escobar, Luis Sorella, Lucrecia Rodriguez, Augusto D. Arias, Oswaldo Diaz.

Curaçao — Maracaibo.

22 Juni: Henry, Guadalupe en Cira de Montero; Jose del Jesus Cifuentes.

Curaçao — Miami.

22 Juni: Willem H. en Wilhelmina Oosten,

23 Juni: John Loudon.

Miami — Curaçao.

22 Juni: George da Costa Gomez

Aruba — St. Maarten.

22 Juni: Ch. E. Fuhrmann.

St. Maarten — Curaçao.

22 Juni: B. A. Bitter, Gloria E. Richardson.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Bevordering: J. J. L. F. Neef, sergeant-schutter der Artillerie tot sergeant-majoor schutter der Administratie.

Benoeming: Dr. A. W. J. M. Desertine tot President van de Krijgsraad in het militair arrondisement Curaçao; H. D. G. Kroonenberg is aangewezen als vertegenwoordiger van het Hoofd van het Departement Sociale en Economische Zaken, op Aruba en belast met de leiding van de Afdeling — Aruba van het Bureau voor Crisiszaken; P. J. van Gijn, vaandrig-schutter der Infanterie tot 2e luitenant der Infanterie bij de Schutterij; F. de P. Wever, adjunct-commies ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg op Aruba tot Substituut-Griffier van het Gerecht in Eerste Aanleg, zittingsplaats Aruba; F. E. Perret-Gentil, adjunct-commies ter Inspectie der Belastingen is aangewezen officiële bescheiden van spoedeisende aard te tekenen.

Waarneming: C. van der Mark, assistent accountant, alhier, is belast met de waarneming van de functie van Hoofd van de Gouvernements-accountantsdienst.

Eervol ontslag aan: Mr. A. H. J. Gijsen als President van de Krijgsraad in het militair arrondissement Curaçao op zijn verzoek onder dankbetuiging voor de in deze functie bewezen diensten; G. H. Zaal tijdelijk werkzaam gesteld op het Bureau voor Crisiszaken Afdeling Aruba, op zijn verzoek, onder dankbetuiging van de door hem aan Curaçao bewezen diensten.

Commissie voor Veilig Verkeer: Benoemd tot Voorzitter: E. L. Venema; plaatsvervanger voorzitter Th. A. J. van Erp; secretaris: G. J. Botterweg; plaatsvervanger secretaris: M. P. Gorsira; leden: Dr. W. J. Goslinga, J. N. H. Butot, Dr. J. Hartog, H. de Wit, R. Moreno Brandao, F. M. Thijssen, H. Bakhuis, C. Casiano.

De Wnd. Gouvernements-Secretaris,
Suthoff.

VERKEERS-ONGELUKKEN.

De bestuurder van een motorvrachtrijtuig deed aangifte dat zijn vrachtwagen, welke stil stond voor de botica del Pueblo, was aangereden geworden door een schooltrein. De schooltrein reed na de aanrijding door. Hierbij werd het rechtervoorspatscherm en de koplamp van de vrachtwagen beschadigd.

De bestuurder van een handkar van de reinigingsdienst deed aangifte, dat zijn handkar door een vrachtwagen was aangereden, waardoor een wiel werd beschadigd.

Een lichte aanrijding vond plaats in de Bredestraat (P) tussen een personenauto en een vrachtwagen, waarbij geen noemenswaardige schade werd veroorzaakt.

Oorzaak: De bestuurder der vrachtwagen lette niet voldoende op het voor hem rijdende verkeer en reed tegen de achterbumper van de personenauto op.

Een lichte aanrijding vond plaats op de Schottegatweg ter hoogte van Rio Canario tussen een pick-up en een autobus. Hierbij werd de autobus aan het linkerachterspatscherm licht beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up haalde voor een tegenligger te veel naar rechts uit en raakte met de ladbaak de stilstaande autobus.

Een aanrijding vond plaats op de Rodeweg ter hoogte van Ons Hoekje tussen een autobus en een personenauto, waarbij de autobus aan de linkerachterzijde werd beschadigd en het glas van de rechterkoplamp van de personenauto brak.

Oorzaak: De autobus moest stoppen voor het verkeer. De personenauto die te dicht achter de autobus reed moest ook stoppen, doch reed tegen de linkerachterzijde van de autobus op.

Een aanrijding vond plaats op de Rodeweg tussen een personenauto en een pick-up, waarbij het rechterachterspatscherm van de pick-up werd beschadigd.

Oorzaak: De personenauto stond ter zijde van de weg stil, en reed op, toen deze door de pick-up werd voorbij gereden, waarbij de voorbumper van de personenauto tegen het rechterachterspatscherm van de pick-up aankwam.

Op de Hoofdweg om het Schottegatweg ter hoogte van het A. B.C.-bedrijf werd een kind door een personenauto aangereden.

Oorzaak: Het kind was uitgestapt uit een A.B.C.-bus en liep achterom de stilstaande autobus de rijweg over, waar het werd aangereden door de juist passerende personenauto.

De bestuurder van een personenauto deed aangifte dat zijn auto op de parkeerplaats van het Wilhelminaplein was aangereden geworden door een personenauto welke na de aanrijding doorreed. Het linkervoorspatscherm van de eerstgenoemde personenauto werd licht beschadigd.

Een aanrijding vond plaats op het Julianaplein tussen twee motorvrachtrijtuigen, waarbij geen noemenswaardige schade werd veroorzaakt.

Oorzaak: De bestuurder van een der motorvrachtrijtuigen wilde het voor hen rijdende vrachtrijtuig passeren, doch zag te laat dat van tegenovergestelde richting uit een auto naderde. Toen hij snelheid verminderde en naar rechts stuurde kwam hij in aanraking met het andere vrachtrijtuig.

Op de parkeerplaats van het Hendrikplein vond een lichte aanrijding plaats tussen twee personenauto's, waarbij een der personenauto's een gedeukt rechterachterspatscherm bekwam.

Oorzaak: Een der personenauto's reed achteruit van de parkeerplaats af en reed tegen de juist passerende andere auto op.

DE HEER EN MEVROUW
John C. Vinck
geven hierbij kennis, dat de voltrekking van het voorgenomen huwelijk van hun zoon
William Robert
met Mejuffrouw
Delia Maria Penso
zal plaats vinden op DONDERDAG, 27 Juni 1946.

DE HEER EN MEVROUW
Christiaan J. Penso
geven hierbij kennis, dat de voltrekking van het voorgenomen huwelijk van hun dochter
Delia Maria
met den heer
William Robert Vinck
zal plaats vinden op DONDERDAG, 27 Juni 1946.

Huwelijksinzegening in de H. Familie Kerk om 8 uur p.m.
Receptie 8 — 10 uur p.m. Adres: Janwe 9.
3—1

Alg. Sur. Ver. J.P.F.

Vrijdag 28 Juni a.s. 's avonds 8.45 spreekt de Heer Lou Lichtveld (Albert Helman) over West Indië in de Nederlandse Letterkunde in het Clubgebouw aan de Breedestraat Otr.

Toegang vrij, ook voor niet leden en hunne Dames.

Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

HET BESTUUR.

Verloren
Een zonnebril
met gouden rand in een bus „Dodge"
TEGEN BELONING
terug te bezorgen bij:
M. de Haard
Amerikanenkamp
Camp Office

Heden overleed tot onze diepe droefheid onze echtgenoote, zuster en grootmoeder

Anna Maria Malacio Lauf

in den ouderdom van 64 jaar

Gerardo Malacio
Melvil Lauf
Hlodwig Fray
Tarcisio Lauf

De teraardebestelling zal plaats vinden morgen ochtend om 9 uur

Sterfhuis: Donckerstraat 2

Kerkgeschiedenis van Curaçao

1700 — 1742

Pater Bruno Pauwels werd geboren te Groningen op 14 Februari 1663 studeerde te Mechelen, werd opgenomen in de Orde van den H. Ignatius. Voordat hij op 14 Februari 1716 naar Curaçao werd gezonden, had hij 5 jaar de fraaie letteren onderwezen.

Op Curaçao aangekomen moest hij reeds zijn enigste medebroeder hier, Pater Picquerie, begraven.

Hij stond nu alleen. Het was een tijd ook van jarenlange droogte op Curaçao. Het werd Pater Pauwels zo moeilijk, dat hij naar den overste der Orde in Rome schreef: „Het leven is hier niet vol te houden op den duur. Komt er in deze toestand geen verandering, dan zal ik me genoodzaakt zien naar Holland terug te keren". De generaal, overste der Orde, gelastte den Hollandsen Paters een onderzoek in te stellen of die toestand op Curaçao zo vreselijk moeilijk was.

Het slot van de zaak is, dat Pater Pauwels werd gezegd maar op Curaçao te blijven. Men zal hem wellicht financieel geholpen hebben, of althans hulp in het vooruitzicht hebben gesteld.

In deze tijd had de dominee Theodorus van Combron ook met moeilijkheden te kampen: een zekere luitenant Veltman vindt dat de stoel van zijn vrouw op de tocht staat, de koster moet de ramen sluiten. De gouverneur, hoofd der protestantse gemeente, geeft dit Salomons oordeel: de stoel wordt verplaatst maar de koster houdt het recht tot het openen van de ramen. Bovendien had de dominee nog geschil met de schoonmoeder van luitenant Veltman. Bij dezen luitenant Veltman nu, kwam Pater Pauwels, die dikwijls preekte in particuliere huizen, dikwijls op bezoek. Zou die vriendschap met Pater Pauwels de grond zijn van die „geweldige ruzies?" Nog een andere persoon, het zal nog blijken, wordt verdacht van Roomse sympathieën, de kapitein luitenant Winklaar.

Heel dit verloop van zaken in de protestantse gemeente hier, is letterlijk gerapporteerd aan de classis Amsterdam. Amsterdam antwoordde hoe te handelen inzake de geschillen, „terwijl van den nieuwen gouverneur maatregelen tegen den Jezuïet Pater Bruno Pauwels gehoopt worden". Is die hoop in vervulling gegaan?

De nieuwe gouverneur is Mr. Jan van Beuningen, geïnstalleerd 9 Juli 1720; welnu, reeds in zijn eerste brief aan de bewindhebberen der West Indische Compagnie (7 Augustus 1720), spreekt hij over Pater Bruno Pauwels „die er in was geslaagd om in weinig tijd, dat hij op Curaçao was, zig alle meester te zien van huys en haave en veele, die in onze kerk quaamen, onder zijn discipline te brengen. „Het doet al vreemd aan, dat de gouverneur reeds wegens „seditieus optreden, kapitein luitenant Winklaar en luitenant Veltman provisioneel ontsloeg. We houden ons aan de conclusie van Prof. Knappert: „en de slechte verhouding tussen den gouverneur (directeur) en Winklaar en Veltman kan wel samenhangen met ware of vermeende sympathieën van hun kant voor de katholieken." In zijn brief aan de bovenwindhebberen vraagt nu de gouverneur of het niet raadzaam is, die Pater te verwijderen van het eiland.

Het antwoord kwam 20 November intussen was van Beuningen reeds gestorven, (18 September) en dat antwoord luidt aldus: de gouverneur moet het eiland aan den Pater Jezuïet ontzeggen, aldus schrijven de bewindhebberen van de West-Indische Compagnie, hij moet er voor zorgen bovendien, „dat dergelijke schadelijke personen van het eiland worden geweerd." Curaçao zou dus geen Pater Jezuieten meer bezitten? Het bleef een dode letter. Pater Pauwels bleef op het eiland, 10 Juli 1721 moet hij nogwel onder solemnele ede een verklaring afleggen over het al of niet katholiek zijn van Winklaar. (Tekst bij Hamelberg). Men zou denken: er was nog geen nieuwe gouverneur, daarom werd Pater Pauwels niet uitgezet.

Toch niet, ook als de nieuwe gouverneur komt, J. N. du Fay (21 December 1721) blijft hij. Er waren veel buitenlandse kooplieden op Curaçao en om hen terwille te zijn, ging men tegen dit hoog bevel van de West-Indische Compagnie in?

In de tijd dat Pater Pauwels hier werkte, kwam hier ook een Augustijn, Pater Caysedo, die hier werkte en stierf in 1738, we weten nog weinig van hem. Begin 1721 (volgens N.) komt Pater Caysedo op het eiland.

In de bevolkingsstaat van 1735 staat te lezen: „Caizedo, de Augustein."

Hij heeft geen slaven, en voor bedrag in familie staat er 2 pesos. Het was voor de verschillende beoefenaars van de geschiedkunde op Curaçao altijd een raadsel, wanneer Curaçao toch wel eigenlijk een prefectuur werd.

Pater Euwens deed reeds een onderzoek instellen op het archief van de Congregatie van de Propaganda te Rome, door Pater Clemens Suermondt O.P. in Januari 1922. En werkelijk had men succes, zoals blijkt uit de correspondentie van Pater Gijlswijk, den lateren apostolischen delegaat, met Pater Euwens.

Mgr. Gijlswijk schreef op 24 November 1922 nog een briefje aan hem, waarin hij zegt dat hij zelf ook nog gezocht heeft in dat archief en deelt hem enkele ontdekkingen mede, doch hij dwingt Pater Euwens nu toch eindelijk eens te beginnen met een geschiedenis van Curaçao.

Pater Euwens, voor wie synthese altijd erg moeilijk was, is in het jaar 1930 in het „Historisch Tijdschrift„ begonnen met zijn artikelen over de „Godsdienstige toestand van Curaçao", in het jaar 1931 verscheen het tweede artikel, doch hij kwam niet verder dan ongeveer het jaar 1700, zodat hij nooit de ontdekkingen uit het archief van de Propaganda heeft kunnen gebruiken.

Of zijn artikelen k'aar waren, weten wij niet, misschien was er geen interesse meer bij de redactie van het „Historisch Tijdschrift" voor de geschiedenis van zulk een ver afgelegen eilandje. Ons althans overkwam het, dat een vervolg artikel op Pater Euwens en het artikel van Pater W. van Nieuwenhoff S. J., over „Gepriviligieerde Priesters op Curaçao van 1701—1741", getiteld: „Kerkelijke toestand op Curaçao 1742—1776", geweigerd werd als té particuliere geschiedenis.

Wat nu ontdekte Pater Seurmondt door middel van den archivaris P. Clodoald Mercier?

Men vond de notulen van een vergadering der propaganda op 23 Juni 1755 gehouden en in dit verslag, van de hand van een Mgr. Nicolaus Larcari, wordt er ook gesproken over Curaçao.

Nadat er eerst gesproken is over den Dominicaan Wynandus Gambier, die vroeger van 1751 af, drie jaar lang namens de Franse Dominicanen op Santo Domingo werkzaam was en die toen naar Curaçao wilde gaan, gaat het verslag aldus verder:

„Op het eiland Curaçao en op de drie(?) andere eilanden in Amerika onderworpen aan de Hollanders, missioneerden Paters Augustijnen, die de praefectuur ervan verkregen en de faculteiten „sub directione Episcoporum quatenus isti sunt in possesione exercendi jurisditionem in dictis insulis".

In 1732 werd door den generaal deze orde aan deze Congregatie een brief medegedeeld van den Prefect Augustinus Caysedo, waarin gemeld wordt, dat deze missie „wonderlijk prospereerde", want het aantal Katholieken was gestegen tot 7000 en meer. In de tijd dat hij prefect was, had hij er 4655 gedoopt en enige huisgezinnen uit het Calvinisme en Lutheranisme teruggebracht. Op zijn uitnodiging was de bisschop van Santa Fé gekomen en had er het Heilig Vormsel toegediend aan 3488 personen.

Hij, de prefect, had met goedvinden van den Hollandsen magistraat een kerk met woonhuis gebouwd en beiden voorzien van een gepast en rijk ameublement.

Toen zijn faculteiten ophielden, heeft hij vernieuwing ervan aangevraagd. Dit werd hem toegestaan in de congregatie van 5 Mei 1732 voor de zeven volgende jaren.

Nadien is er geen verwing dezer faculteiten aangevraagd en geen verdere berichten zijn over deze missie meer binnengekomen."

Men besluit inlichtingen in te winnen bij den Nuntius te Brussel en bij den generalen overste der Paters Augustijnen.

Curaçao was dus veel eerder een prefectuur, dan wij tot dusver wel dachten. Het was in het jaar 1732 reeds enige tijd een prefectuur, misschien mogen wij uit het geven van nieuwe faculteiten voor zeven jaren in het jaar 1732, besluiten dat de eerste verlening ook voor zeven jaar gschiedde en Curaçao dus in het jaar 1725 verheven werd tot prefectuur?

Over den prefect Caysedo was reeds het een en ander bekend, zijn naam is eigenlijk Agostin Caysedo de Velasco (soms ook Carsedo), doch onze navraag over hem bij de Augustijnen in Venezuela en bij den bekenden historicus Mgr. Navarro in Caracas, had geen succes; voor hen was de figuur van onzen eersten prefect volkomen onbekend.

Uit het reisverhaal van den bekenden Pater Jezuiet Schabel, die jarenlang — sinds 1700 — op Curaçao werkte, weten we dat de eerste prefect van Curaçao Mag ster was in de theologie, dat hij prior was in een klooster der Paters Augustijnen, dat hij daar een processie invoerde tegen een sprinkhanenplaag.

Pater Caysedo kende Curaçao en ook Nederland; daarlangs had hij een reis gemaakt volgens Pater Schabel. Wij weten niet in welk jaar, doch de man zal, de toestand op Curaçao ziende, waarschijnlijk de nodige stappen gedaan hebben om te zorgen voor de geestelijke verzorging van dit eiland.

Van zijn verblijf op Curaçao horen wij nog niet, doch bij de ambtsaanvaardnng van den nieuwen directeur (gouverneur) op Curaçao, Mr. Jan Noach du Fay, op 16 Januari 1722, blijkt dat men ook in kas heeft „gemaeckt silver", „genamptiseerd door Pr. Fray de Carsedo".

Heeft hij de kelken in bewaring gegeven bij vertrek, heeft hij een onderpand moeten geven daar hij geld wilde lenen om een kerk of een gasthuis te bouwen? Wij horen later werkelijk, dat hij die plannen heeft.

Doopboeken zijn er niet van hem; ze beginnen juist het jaar ná zijn dood in 1739. Toen meenden de Paters Jezuïeten waarschijnlijk, dat zij de zorg van het eiland maar op zich moesten nemen.

In ieder geval is het zeker, dat hij in 1726 op het eiland was en zo goede maatjes werd met den Protestantsen gouverneur, dat hij een bark mocht zenden naar Santo Domingo om Mgr. Don Antonio Claudio Alvarez de Quinones, aartsbisschop van Santa Fé, Bogotá, te gaan halen van Santo Domingo, om hem naar zijn zetel te brengen. Dit moet dan de man geweest zijn, die naar Curaçao kwam om 3488 personen te vormen. Een ontwikkeld katholiek leven dus reeds op Curaçao, in de jaren rond 1726.

Zo Pater Caysedo op Curaçao bij den Pater Jezuïet inwoonde, die toen in navolging van Pater Schabel op het eiland werkte, dan was dat ergens aan de Handelskade. Pater Schabel woonde in het steegje naast de synagoge, doch verhuisde later naar de Handelskade, waar hij een klein kapelletje had, zo klein, dat men er een reden in zag om aan te vragen om te mogen binneren.

(1731).

Het huis aan de Handelskade was geen eigendom van de Jezuïeten, Hoe ook, in het jaar 1731 koopt de prefect een huis op Otrabanda en vertimmert het. Dit is natuurlijk de kerk en het huis, waarover wordt gesproken in het verslag van de vergadering der Congregatie.

De verhouding moet wel ingewikkeld geweest zijn. Een Augustijn, die prefect is en een Pater, later twee Paters Jezuïeten, die als door het Nederlandse gouvernement gepriviligieerde priesters zijn toegelaten.

Op zich verwondert het, dat de prefect schijnbaar geen macht had om te vormen, daarvoor nodigde hij den voorbijreizenden bisschop van Bogotá uit.

In 1732 vroeg de Pater Jezuïet Langemans permissie om het Heilig Vormsel te mogen toedienen. Het werd hem geweigerd. Dat behoorde aan den bisschop, die moest verklaren, dat hij de eilanden niet kon bezoeken.

Men heeft over de quaestie Curaçao geschreven niet slechts naar de Congregatie in Rome, doch ook naar den Koning in Spanje. Wellicht gaf het niet-Nederlander-zijn van Caysedo moeilijkheden voor zijn toelating op het eiland.

Nadat dit geschreven was viel ons een nieuw document in handen.

We durfden niet verder terug te gaan, dan tot het jaar 1728. Nu blijkt ons, dat Curaçao in het jaar 1715 prefectuur is geworden.

Rond 1700 was hier een pater Jezuïet op Curaçao gekomen, die hier aanvankelijk met veel succes werkte. Later zagen we echter naast hem ook een pater Augustijn met de naam Augustinus Caysedo y Velasco.

Het was deze pater, dien wij in de archieven in Rome als prefect van Curaçao zagen aangeduid. We wisten echter niet welk jaar hem, Curaçao werd opgedragen.

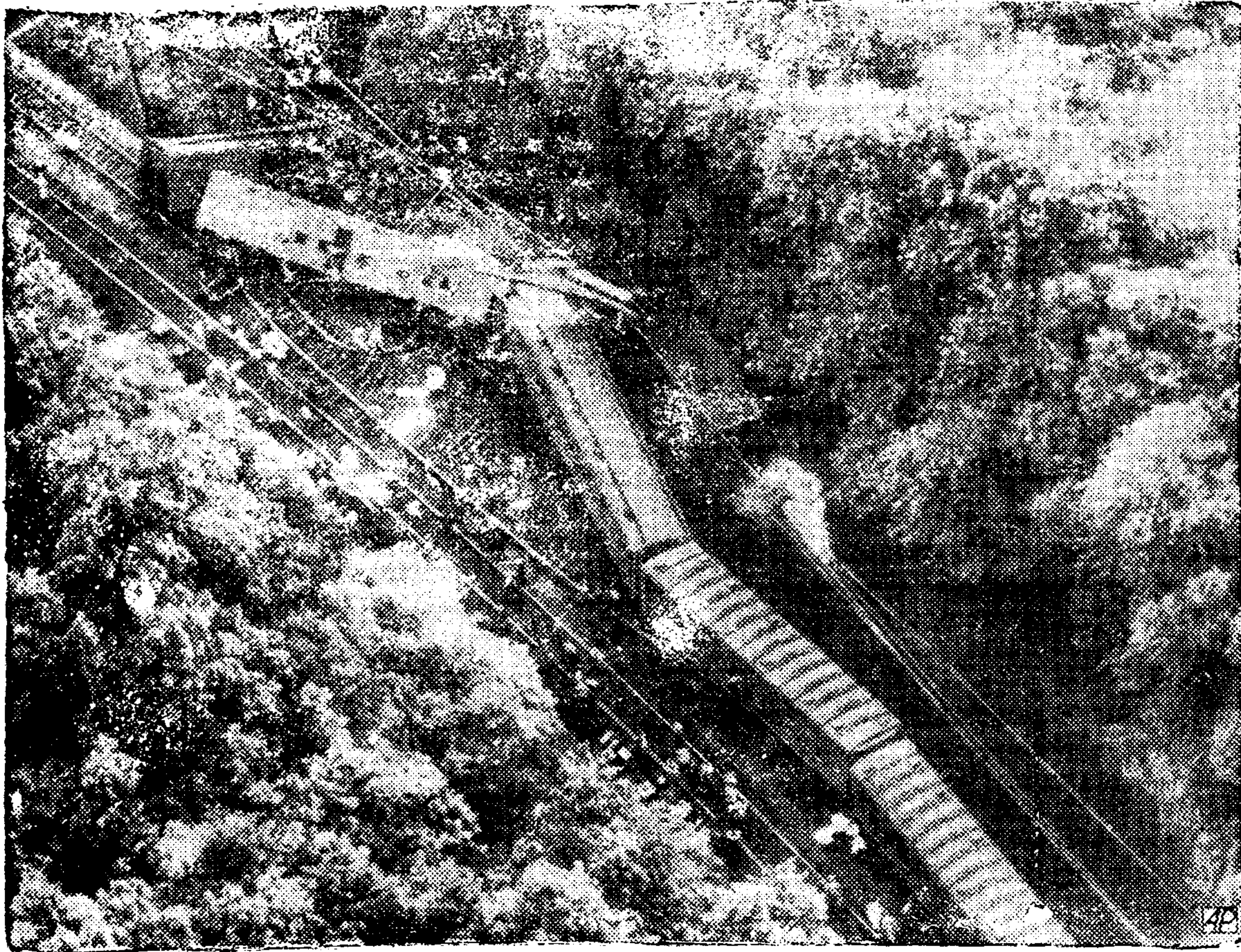
Wat blijkt nu? In Columbia heeft men de oplossing. Een geschiedschrijver van de paters Augustijnen vond nl. een stuk waarbij de generaal van de orde der paters Augustijnen aan pater Caysedo in verband met zijn aanstelling tot prefect van Curaçao op **30 Juli 1715** allerlei volmachten schenkt in verband met het meenemen of toelaten van paters op Curaçao. Het stuk is van het jaar 1719.

Het zou nog tot 1721 geduurd hebben, voordat pater Caysedo zijn arbeid op Curaçao begon.

In het jaar 1715 was men in Rome van oordeel, dat de paters Jezuïeten de missie van Curaçao niet konden handhaven, zo schreef in dat jaar de pater generaal Tamburini zelf ook naar de overste van de Nederlandse Jezuïeten, die voor Curaçáo zouden zorgen. Het is dus heel begrijpelijk, dat men een ander persoon over Curaçao aanstelde en hem de nodige volmachten gaf. Men heeft het toen formeel gedaan en Pater Caysedo, die op Curaçao reeds bekend was, aangesteld tot prefect. Niet wetend en niet bevroedend, dat het den Pater, die toen op Curaçao was, pater Picquerie geheten, toch zou gelukken veel werk op Curaçao te verrichten. Het gevolg was, dat èn de paters Augustijnen èn de paters Jezuïeten meenden voor Curaçao te moeten zorgen, waarvan weer het gevolg was, dat er allerlei conflicten en misverstanden ontstonden.

De generaal van de orde der paters Augustijnen noemt pater Caysedo den prefect van „Curazao, Bonaire, Oruba, St. Eustachius". De spelling der plaatsnamen is niet vast. Opvallend is, dat den pater-prefect dus ook de zorg voor de Bovenwinden werd opgedragen. Hij kreeg van de generaal het recht, om paters van de provincie „Nuestra Señora de Gracia" te sturen waarheen hij maar wilde. Het is dus mogelijk, dat hij b.v. iemand naar Aruba zond of naar de Bovenwinden, ofschoon staande het misverstand met de paters Jezuïeten die meenden dat zij voor dit gebied moesten zorgen — het niet erg goed mogelijk was om een organisatie op te zetten.

Pater Caysedo, Curaçao's prefect stierf in het jaar 1738. Meer dan zeventien jaar droeg hij dus de zorg voor onze eilanden.

Hier heeft men een luchtfoto van de ontsporing van een troepen trein nabij Harrisburg, Pennsylvania. Twee mariniers en een machnist werden gedood. Ongeveer 200 mariniers waren op de trein op weg naar een demobilisatiecentrum.

Bovenwinden

EXPOSITION OF PHOTOGRAPHS.

The expositon of photographs of the Popular Photography Salon was a welcome offer to the public of St. Maarten, which cannot boast of getting the opportunity to enjoy many such offers of such high artistic value.

The pictures were hung in St. Maarten's old and attractive Gourt-House, in the room just next to what which is dedicated to the blindfolded Lady with the scales.

For once the awe-inspiring room had become a friendly beckoning place, where one could, at his ease, view some masterpieces of modern photography.

We remember such photographs as „The Ebony Philosopher", „Symphony in Steel", and many others, which will long be remembered. The public was greatful for the opportunity, which was attested by the constant flow of visitors all through the week. The schoolchildren went with their teachers, and many a visitor was seen on different occasions.

We would like to thank the Popular Photography Salon for the material, Mr. M. C. W. Schotborgh of Curaçao for having remembered the Windward Islands, the Royal Dutch Airlines for transporting the pictures free of charge and Mr. A. L. Conner, Mr. A. M. Vervuurt and Mr. L. R. Carty of St. Maarten, for the great help which they have so readily extended and which has greatly aided in making this exposition a success in our small community.

A Windward Islander.

SPORT

HET TOURNOOI VAN WIMBLEDON.

In het tennistournooi te Wimbledon won de Argentijn Enrique Morea het in de eerste ronde van den Brit H. R. Marsland, met 6—3, 6—3, 8—6. De Noordamerikaan Jack Kramer won het gemakkelijk van R. J. Sandys van Ierland met 6—0, 6—2, 6—0. De Australische veteraan Harry Hopman versloeg den Egyptenaar A. Najar met 6—4, 6—0, 6—2. Enrique Buse van Peru versloeg F. Allis van Groot Britannië met 2—6, 7—5, 6—4, 4—6, 6—2. Franja Puncec van Tsjechoslowakije sloeg G. L. Burnett van Groot Britannië uit met 6—2, 6—2, 6—3. De weinig bekende Brit A. L. Mottram zorgde voor een verrassing door den Joegoslavischen Davis Cup speler F. Laslo te verslaan met 6—2, 6—1, 6—1.

De Australiër Dennis Pails versloeg den Chileen Hammersley met 6—2, 6—2, 6—0. Kho Sin Kie van China versloeg J. A. Feret van Frankrijk met 6—4, 6—1, 6—1. F. D. Leyland van Groot Britannië versloeg Kapitein Jack Slater van de Verenigde Staten met 6—3, 6—4 6—1. Luitenant Frank Mehner van de Verenigde Staten sloeg R. Morton van Groot Britannië met 6—3, 6—1, 7—5. Yvon Petra van Frankrijk versloeg J. Vodischa van Tsjechoslowakije met 6—2, 8—6, 7—5. Lennart Bergelin van Zweden versloeg Philippe Washer van België met 6—4, 3—6, 6—1, 2—6, 7—5. Stanley Drobac van de Verenigde Staten versloeg F. Davindson van Colombia met 5—7, 2—6, 7—5, 6—4, 7—5 (Wimbledon, (AP) 24.6).

TENNISWEDSTRIJDEN OM HET KAMPIOENSCHAP VAN CURAÇAO.

De gelegenheid is weer opengesteld om zich te laten inschrijven voor de tenniswedstrijden om het kampioenschap van Curaçao, welke elk jaar door de N.A.L.T.B. (Nederlandse Antillen Lawn Tennis Bond) worden georganiseerd. In de periode van 13 t/m 28 Juli aanstaande zullen de dames- en heren enkelwedstrijden worden gespeeld, terwijl in de periode van 10 t/m 25 Augustus de dubbelwedstrijden zullen plaats vinden. Als gewoonlijk zullen de wedstrijden op diverse banen gehouden worden, t.w. die van de Curaçaose Sportclub, Asiento, Juliana, Kwiek en C.B.L.O. Telkens zullen zij beginnen om 16 of 16.15 uur, al naargelang door den wedstrijdleider J. G. Goetzee of diens plaatsvervanger D. L. Capriles wordt bepaald.

TELEURGESTELDE S.V.B. SUPPORTERS.

Wij lezen in het Surinaamse blad „De West":

Van enige minnaars van de voetbalsport ontvingen wij een brief waarin geprotesteerd wordt tegen de gang van zaken bij de S.V.B.

Men is van mening dat een militaire vriendenkring naar Curaçao werd gezonden om de S.V.B. te vertegenwoordigen.

Ook vinden de briefschrijvers het niet in orde dat men enige oud-voetballers meenam, die pas de laatste tijd weder gingen voetballen.

Spelers als Spier, Reeder, Naloop en Zwakke vielen wegens teveel morren in ongenade.

De stellers van de brief zijn er vooral niet over te spreken, dat men Zwakke achterliet en Paton medenam, die de oefening wegens ziekte niet had kunnen bijwonen.

Men wijst er op, dat Buie achtergelaten werd en Leeuwin medegenomen, die als voetballer helemaal niet meer medetelt.

De heren zijn ervan overtuigd, dat een beter elftal naar Curaçao had kunnen worden gezonden.

Men neemt vooral sergeant-majoor Wijngaarde het gebeurde kwalijk.

NEDERLAND

PARACHUTISTEN- EN OFFICIERSOPLEIDING.

Naar alle waarschijnlijkheid zal de Koninklijke militaire academie niet worden heropend. De beroeps-officieren zullen voortaan uit de gelederen der dienstplichtigen voortkomen en hun opleiding zal bij die tot reserve-officier aansluiten.

Voorts ligt het in de bedoeling van de legerleiding de landmacht met een eenheid parachutisten te versterken. Verschillende officieren hebben in deze al veel ervaring opgedaan, hetzij bij hun opleiding in Engeland of Amerika of werkelijke dienst tijdens de oorlog.

Het volgend jaar zal wellicht een speciale school reeds vrijwilligers als parachutist kunnen opleiden, waaraan misschien premies zullen worden verbonden.

Wat de officiers-opleiding betreft kunnen wij nog het volgende mededelen:

Het organisatieschema van den chef van de generale staf breekt volkomen met de oude vorm van de militaire academie. De militair met officiersaspiraties zal de normale soldaten-opleiding moeten volgen, om bij geschiktheid achtereenvolgens bij de onderofficiers- en officiersopleiding geplaatst te worden. Pas dan volgt een cursus aan de academie, ten einde het nieuwe kaderlid de noodzakelijke achtergrond van theoretische kennis te verschaffen. Dit is in tegenstelling tot de oude situatie, waarin de betrokken jongelui vrijwel onmiddellijk een plaats op de school kregen en men pas na verloop van enkele academische jaren kon constateren, wie voor hun taak bekwaam waren. Ook als dit laatste niet het geval was, voelde men zich vaak gedwongen de eenmaal begonnen opleiding voort te zetten. De nieuwe methode, welke het zwaartepunt naar de practijk verlegt, is ook bestemd voor de beroepsmilitairen. Hun diensttijd zal echter enkele jaren vroeger ingaan dan de dienstplicht der overige soldaten.

DECORATIES.

De Regering van Groot Britannië schat, dat zij ongeveer 300 mijl lint nodig zal hebben voor de decoraties en herinnerings-medailles voor de leden van de land-, zee- en luchtmacht, die in deze oorlog in actieve dienst zijn geweest.

De Regering van Brits-Indië heeft voor het Brits Indische leger 200 mijl lint en 145.000 pond metaal besteld. In de bekende Woolwich- en Royal Mint-arsenalen worden nu in plaats van wapentuig medailles vervaardigd, waarvan het totaal ongeveer 10 millioen stuks bedraagt.

(Elseviers).